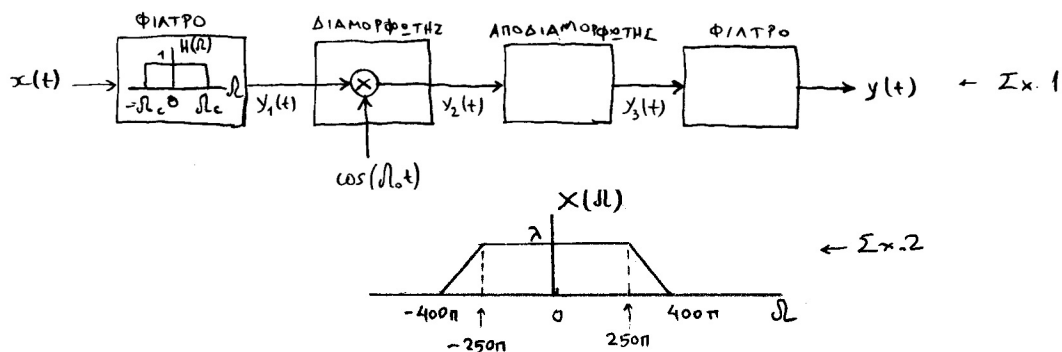

2023 - 2024
ΣΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
2^Η ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Για όλες τις ασκήσεις $\lambda = 1 + A \bmod 5$, όπου A το άθροισμα των δύο τελευταίων ψηφίων του ΑΜ

ΑΣΚΗΣΗ 2.1 Δίνεται το πλήρες σύστημα διαμόρφωσης-αποδιαμόρφωσης του Σχ.1. Η συχνότητα αποκοπής του ιδανικού βαθυπερατού φίλτρου της εισόδου είναι $F_c = 10(\lambda + 10)$ Hz. Η συχνότητα του φέροντος σήματος είναι $F_0 = 1$ kHz. Στην είσοδο του συστήματος εφαρμόζεται το σήμα $x(t)$, του οποίου το φάσμα δίνεται στο Σχ.2.

- Να υπολογίσετε και να σχεδιάσετε το φάσμα του σήματος $y_1(t)$.
- Να υπολογίσετε και να σχεδιάσετε το φάσμα του σήματος $y_2(t)$.
- Να προτείνετε το σύστημα αποδιαμόρφωσης και να σχεδιάσετε το φάσμα του $y_3(t)$.
- Να προτείνετε το φίλτρο εξόδου και να σχεδιάσετε το φάσμα του σήματος $y(t)$.

ΑΣΚΗΣΗ 2.2 Δίνονται τα σήματα $x(t) = \begin{cases} \lambda & \text{για } 0 \leq t < 1 \\ 0 & \text{αλλιώς} \end{cases}$ και $d(t) = x(2t) - x(2t-1)$.

- Να τα σχεδιάσετε.
- Να εξετάσετε εάν αυτά μπορούν να αποτελέσουν μια ορθοκανονική βάση στο διάστημα $[0, 1]$.

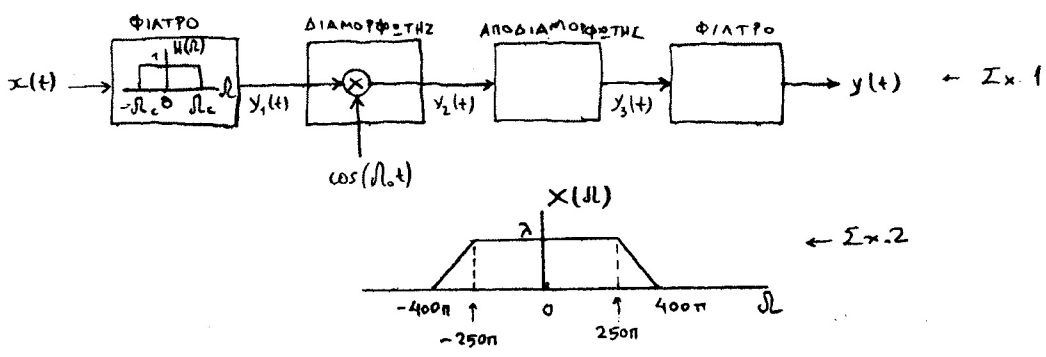
ΑΣΚΗΣΗ 2.3 Δίνεται το συνεχούς χρόνου σήμα $x_1(t) = \lambda t^2$, $-\pi < t < \pi$. Το σήμα αυτό επαναλαμβάνεται περιοδικά με περίοδο 2π , δημιουργώντας το σήμα $x(t)$.

- Να σχεδιάσετε τα σήματα $x_1(t)$ και $x(t)$.
- Να εκφράσετε το σήμα $x(t)$ ως ευθεία σειρά Fourier.
- Το σήμα $x(t)$ εφαρμόζεται στην είσοδο ιδανικού βαθυπερατού φίλτρου το οποίο επιτρέπει την διέλευση τόνων της λ ης αρμονικής. Να υπολογίσετε και να σχεδιάσετε την έξοδο του φίλτρου.

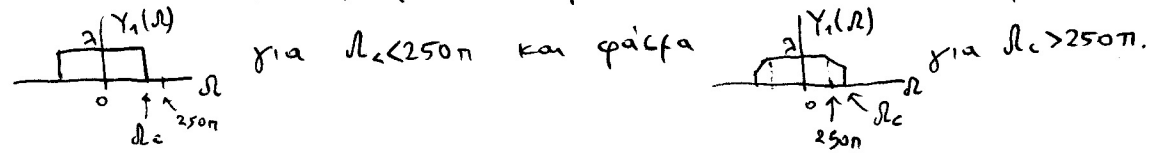
- Πρόθεσφα: Δευτέρα 8.4.2024 @ 23:55
- Οι λύσεις να είναι χειρόγραφες, συνιχθωστές, κροτικίς
- Η υποβολή των ψηφιοποιημένων (scanned) χειρογράφων να γίνει επιρόδεςφα στον χώρο εργασιών του eclass ως ένα ενιαίο αρχείο pdf.

ΑΣΚΗΣΗ 2.1 Δίνεται το πλήρες σύστημα διαμόρφωσης-αποδιαμόρφωσης του Σχ.1. Η συχνότητα αποκοπής του ιδανικού βαθυπέρατου φίλτρου της εισόδου είναι $F_c = 10(\lambda + 10)$ Hz. Η συχνότητα του φέροντος σήματος είναι $F_0 = 1$ kHz. Στην είσοδο του συστήματος εφαρμόζεται το σήμα $x(t)$, του οποίου το φάσμα δίνεται στο Σχ.2.

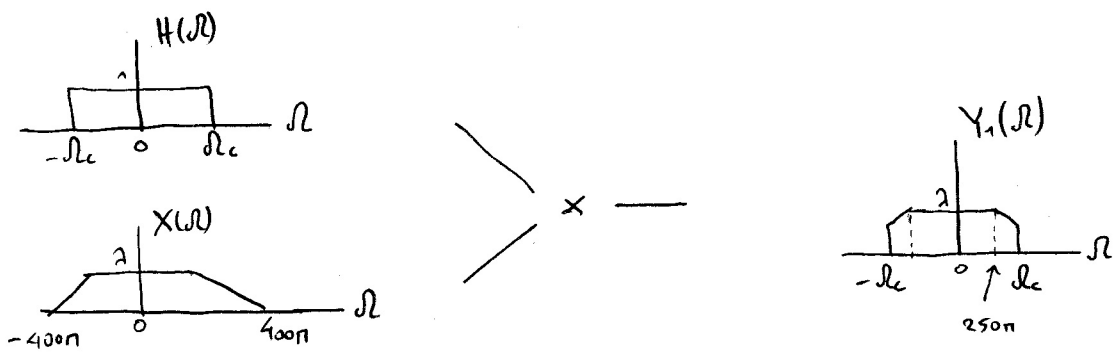
- α. Να υπολογίσετε και να σχεδιάσετε το φάσμα του σήματος $y_1(t)$.
- β. Να υπολογίσετε και να σχεδιάσετε το φάσμα του σήματος $y_2(t)$.
- γ. Να προτείνετε το σύστημα αποδιαμόρφωσης και να σχεδιάσετε το φάσμα του $y_3(t)$.
- δ. Να προτείνετε το φίλτρο εξόδου και να σχεδιάσετε το φάσμα του σήματος $y(t)$.

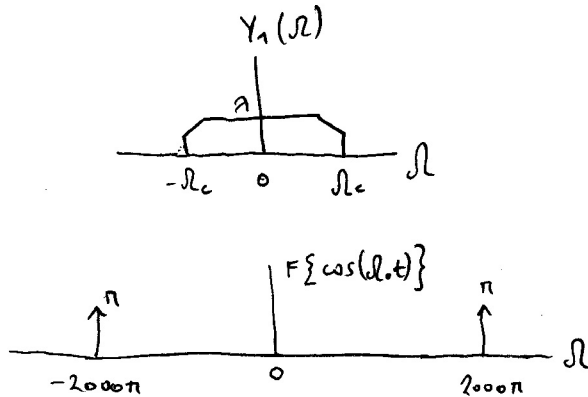
ΛΥΣΗ Το λ με βάση την σχέση $\lambda = 1 + A \text{ mod } 5$ βρίσκεται στην περιοχή $[1, 5]$, οπότε η συχνότητα αποκοπής F_c θα κυμαίνεται μεταξύ $[140, 150]$ Hz και αντίστοιχα η κυκλική συχνότητα Ω_c θα κυμαίνεται μεταξύ $[220\pi, 300\pi]$ rad/sec. Συνεπώς, το ιδανικό βαθυπέρατο φίλτρο θα επιτρέψει την διέλευση ενός σήματος με φάσμα $\lambda |Y_1(\Omega)|$ για $\Omega_c < 250\pi$ και φάσμα $\lambda |Y_1(\Omega)|$ για $\Omega_c > 250\pi$.

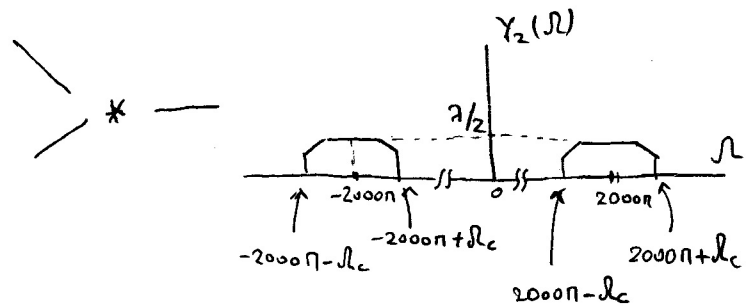
α. Τα φάσματα κατά προκύπτουν ως το γινόμενο της ανώτερης συχνότητας $H(\Omega)$ του ιδανικού φίλτρου με το φάσμα $X(\Omega)$ του σήματος εισόδου, δηλ. $Y_1(\Omega) = H(\Omega) \cdot X(\Omega)$, όπως δείχνεται στο σχήμα για $\Omega_c > 250\pi$.

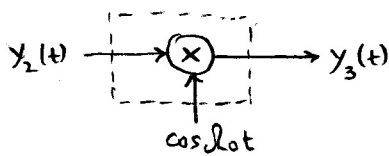
$$\begin{aligned}
 \text{b. } y_2(t) &= y_1(t) \cdot \cos \Omega_0 t \xrightarrow{F} Y_2(\Omega) = \frac{1}{2\pi} Y_1(\Omega) * F\{\cos \Omega_0 t\} = \\
 &= \frac{1}{2\pi} Y_1(\Omega) * \pi [\delta(\Omega - \Omega_0) + \delta(\Omega + \Omega_0)] = \\
 &= \frac{1}{2} [Y_1(\Omega) * \delta(\Omega - \Omega_0) + Y_1(\Omega) * \delta(\Omega + \Omega_0)] = \\
 &= \frac{1}{2} [Y_1(\Omega - \Omega_0) + Y_1(\Omega + \Omega_0)]
 \end{aligned}$$

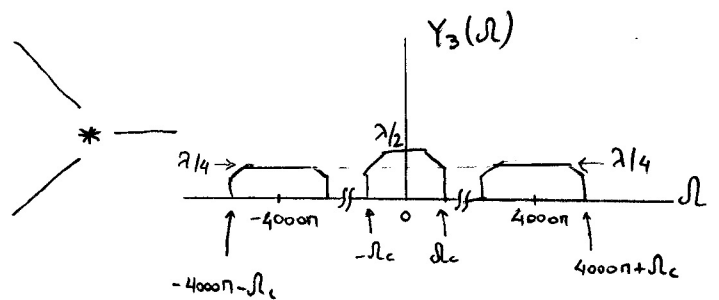
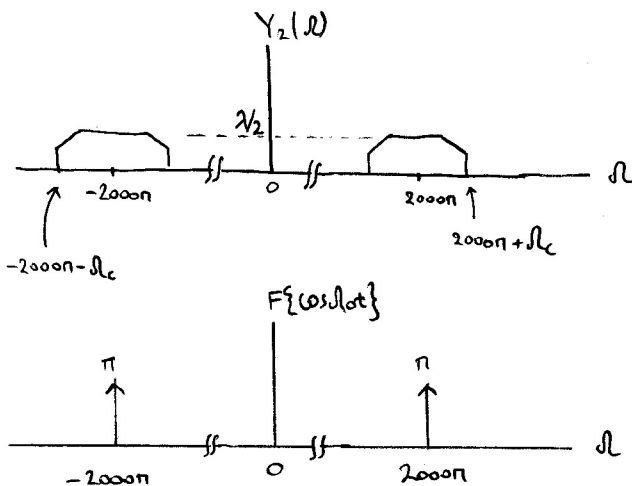
όπου $\Omega_0 = 2\pi F_0 = 2\pi \cdot 1000 = 2000\pi \text{ rad/sec}$

γ. Το σύστημα αποδιαμόρφωσης είναι το ίδιο με το σύστημα διαμόρφωσης

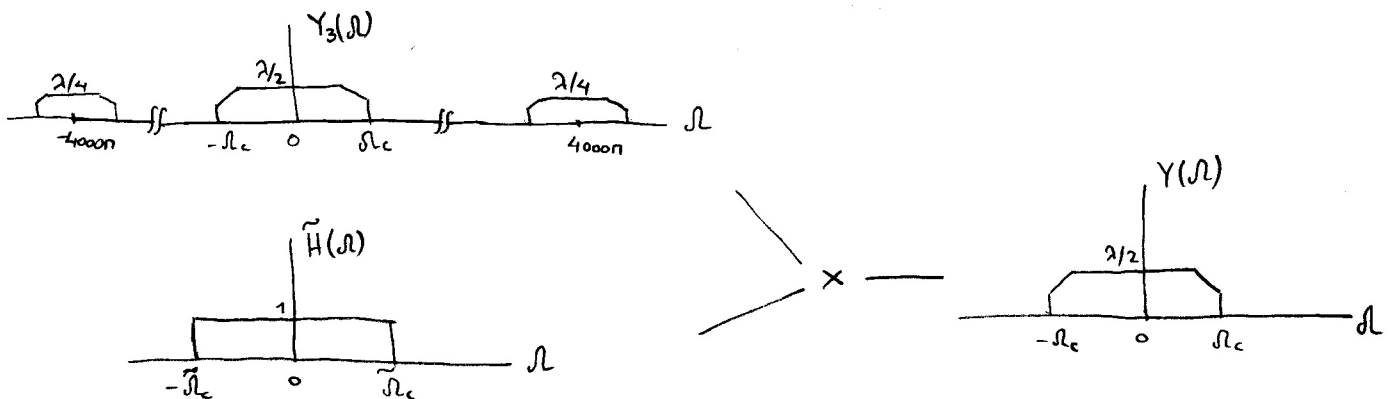

$$\begin{aligned}
 y_3(t) &= y_2(t) \cdot \cos \Omega_0 t \\
 \xrightarrow{F} Y_3(\Omega) &= \frac{1}{2\pi} Y_2(\Omega) * F\{\cos \Omega_0 t\} \Rightarrow \\
 Y_3(\Omega) &= \frac{1}{2} [Y_2(\Omega - \Omega_0) + Y_2(\Omega + \Omega_0)]
 \end{aligned}$$

δ. Το γραμμάτιο φίλτρο της εξόδου είναι βαθυπερατό (low pass) με συχνότητα κλιμακωμένη μεγαλύτερη της $\tilde{\omega}_c$ και μικρότερη από την συχνότητα $4000\pi - \omega_c$. Με τον τρόπο αυτό θα επιτρακεί η διέλευση όλων των συχνοτήτων που κεντρικοί λοβοί και θα κλιμακωθούν οι εναλλασσόμενες. Έτσι η έξοδος $y(t)$ θα ισούται με το σήμα $y_1(t)$, δηλ. $y(t) = y_1(t)$. Το αρχικό σήμα $x(t)$ δεν μπορούμε να το ανακτήσουμε γιατί κάποιες συχνότητες του (από ω_c και πάνω) έχουν κλιμακωθεί από το ιδανικό φίλτρο εισόδου. Αν θέλαμε να ανακτήσουμε το αρχικό σήμα $x(t)$, θα έπρεπε η συχνότητα κλιμακωμένη του φίλτρου εισόδου να είναι μεγαλύτερη της μέγιστης συχνότητας του σήματος $x(t)$, δηλ. θα έπρεπε $\omega_c > \omega_{\max}$ ή $\omega_c > 4000\pi$ rad/sec.

Έστω $\tilde{H}(\omega)$ η απόκριση συχνότητας του ιδανικού βαθυπερατού φίλτρου της εξόδου. Το φάσμα της εξόδου $Y(\omega)$ υπολογίζεται ως το γινόμενο του $\tilde{H}(\omega)$ με το $Y_3(\omega)$, δηλ. $Y(\omega) = \tilde{H}(\omega) \cdot Y_3(\omega)$. Σχηματικά έχουμε:

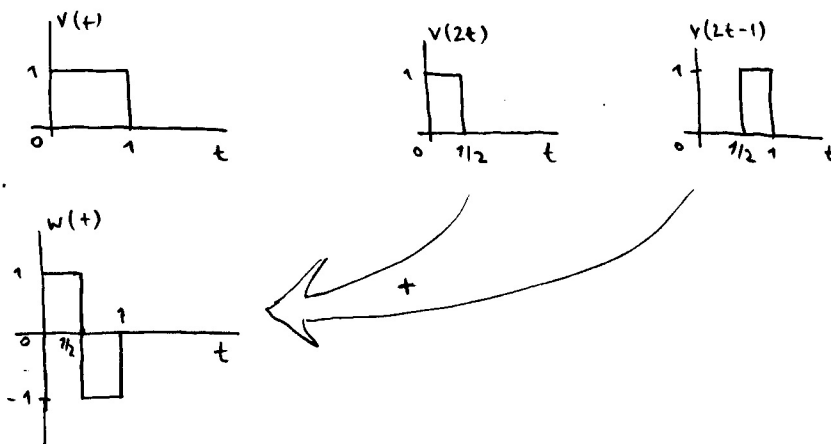

Συμφωνείται ότι το πλάτος του $\tilde{H}(\omega)$ θα μπορούσε να ήταν 2 , δηλ. $|\tilde{H}(\omega)| = 2$. Σ' αυτή την περίπτωση το πλάτος του φάσματος εξόδου θα ήταν ίσο με λ , δηλ. όσο και το αρχικό.

ΑΣΚΗΣΗ

Δίνεται το σήμα $v(t) = \begin{cases} 1 & \text{για } 0 \leq t < 1 \\ 0 & \text{αλλιώς} \end{cases}$. Να σχεδιάσετε το σήμα $w(t) = v(2t) - v(2t-1)$ και να αποδείξετε ότι τα $v(t)$, $w(t)$ είναι ορθοκανονικά.

ΛΥΣΗ

Εξετάσουμε εάν τα σήματα είναι ορθογώνια υπολογίζοντας το εσωτερικό τους γινόμενο.

$$\begin{aligned} \langle v(t), w(t) \rangle &= \int_{-\infty}^{\infty} v(t) w^*(t) dt = \int_0^{1/2} 1 \cdot 1 dt + \int_{1/2}^1 1 \cdot (-1) dt = t \Big|_0^{1/2} - t \Big|_{1/2}^1 = \\ &= \left(\frac{1}{2} - 0 \right) - \left(1 - \frac{1}{2} \right) = 0 \end{aligned}$$

Άρα τα σήματα είναι ορθογώνια.

Υπολογίστε τώρα το μέτρο καθενός από αυτά.

$$\langle v(t), v(t) \rangle = \int_{-\infty}^{\infty} v(t) v^*(t) dt = \int_0^1 1 \cdot 1 dt = t \Big|_0^1 = 1$$

$$\langle w(t), w(t) \rangle = \int_{-\infty}^{\infty} w(t) w^*(t) dt = \int_0^{1/2} 1 \cdot 1 dt + \int_{1/2}^1 (-1) \cdot (-1) dt = t \Big|_0^{1/2} + t \Big|_{1/2}^1 = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$$

Άρα τα σήματα $v(t)$ και $w(t)$ είναι ορθοκανονικά.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Τα σήματα $v(2t)$ και $v(2t-1)$ προέκυψαν από τον ορισμό του $v(t)$, ως εξής:

$$v(2t) = \begin{cases} 1 & \text{για } 0 \leq 2t < 1 \Rightarrow 0 \leq t < \frac{1}{2} \\ 0 & \text{αλλιώς} \end{cases} \quad v(2t-1) = \begin{cases} 1 & \text{για } 0 \leq 2t-1 < 1 \Rightarrow \frac{1}{2} \leq t < 1 \\ 0 & \text{αλλιώς} \end{cases}$$

2. Τα $v(t)$, $w(t)$ αποτελούν τις συναρτήσεις βάσης Haar, τις απλούστερες των συναρτήσεων κυματιδίων (wavelets).

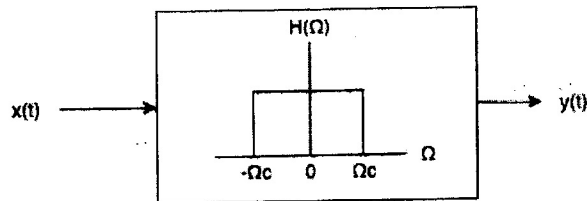
ΑΣΚΗΣΗ 2.3

Δίνεται το συνεχούς χρόνου σήμα $x_1(t) = \lambda t^2$, $-\pi < t < \pi$. Το σήμα αυτό επεκτείνεται περιοδικά και προς τις δύο πλευρές του χρόνου με περίοδο 2π , δημιουργώντας το περιοδικό σήμα $x(t)$.

A. Να σχεδιάσετε το περιοδικό σήμα $x(t)$.

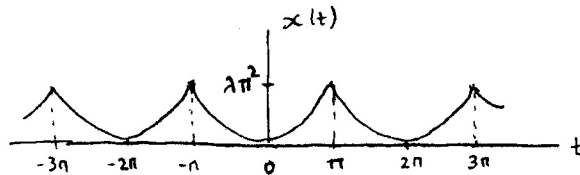
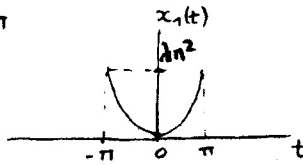
B. Να υπολογίσετε τους συντελεστές της εκθετικής σειράς Fourier του σήματος $x(t)$.

Γ. Το περιοδικό σήμα $x(t)$ εφαρμόζεται στην είσοδο ενός ιδανικού βαθυπερατού φίλτρου με συχνότητα αποκοπής $F_c = (3/4\pi)$ Hz. Να υπολογίσετε και να σχεδιάσετε την έξοδο του συστήματος $y(t)$.
(για περίοδο, από $-\pi$ έως π)

ΛΥΣΗ

A. $x_1(t) = \lambda t^2$, $-\pi < t < \pi$

Το σήμα $x(t)$ είναι περιοδικό με περίοδο $T_0 = 2\pi \Rightarrow \omega_0 = \frac{2\pi}{T} = 1$ rad/sec

B. Η DC συνιστώσα του σήματος ισούται με:

$$\begin{aligned} a_0 &= \frac{1}{2\pi} \int_T x(t) dt = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} \lambda t^2 dt = \frac{\lambda}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} t^2 dt = \frac{\lambda}{2\pi} \left. \frac{t^3}{3} \right|_{-\pi}^{\pi} = \frac{\lambda}{6\pi} [\pi^3 - (-\pi)^3] = \\ &= \frac{\lambda}{6\pi} \cdot 2\pi^3 = \frac{\lambda}{3} \pi^2 \end{aligned}$$

Οι συντελεστές συχνότητας α_k υπολογίζονται ως:

$$\begin{aligned}
 \alpha_k &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} x(t) e^{-jk\omega t} dt = \frac{\lambda}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} t^2 e^{-jkt} dt = \frac{\lambda}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} t^2 e^{-jkt} dt = \\
 &= \frac{\lambda}{2\pi} \cdot \frac{1}{-jk} \int_{-\pi}^{\pi} t^2 d(e^{-jkt}) = \langle \text{κατά παράγοντες ολοκλήρωση} \rangle \\
 &= \frac{\lambda}{-jk2\pi} \left[t^2 e^{-jkt} \Big|_{-\pi}^{\pi} - \int_{-\pi}^{\pi} e^{-jkt} dt^2 \right] = \\
 &= \frac{\lambda}{-jk2\pi} \left[(\pi^2 e^{-jk\pi} - (-\pi)^2 e^{jk\pi}) - 2 \int_{-\pi}^{\pi} t e^{-jkt} dt \right] = \langle \alpha) \lambda e^{-jk\pi} = e^{-jk\pi} = (\cos k\pi + j \sin k\pi) = (-1)^k \rangle \\
 &= \frac{\lambda}{-jk2\pi} \left[(\pi^2 (-1)^k - \pi^2 (-1)^k) - 2 \frac{1}{-jk} \int_{-\pi}^{\pi} t d(e^{-jkt}) \right] = \langle \text{κατά παράγοντες ολοκλήρωση} \rangle \\
 &= \frac{\lambda}{-jk2\pi} \left[0 + \frac{2}{jk} \left[t e^{-jkt} \Big|_{-\pi}^{\pi} - \int_{-\pi}^{\pi} e^{-jkt} dt \right] \right] = \\
 &= \frac{\lambda}{-jk2\pi} \cdot \frac{2}{jk} \left[(\pi e^{-jk\pi} - (-\pi) e^{jk\pi}) - \frac{1}{-jk} e^{-jkt} \Big|_{-\pi}^{\pi} \right] = \\
 &= \frac{\lambda}{k^2\pi} \left[(\pi (-1)^k + \pi (-1)^k) - \frac{1}{-jk} (e^{-jk\pi} - e^{jk\pi}) \right] = \\
 &= \frac{\lambda}{k^2\pi} \left[2\pi (-1)^k - \frac{2}{k} \frac{e^{jk\pi} - e^{-jk\pi}}{2j} \right] = \\
 &\quad \underbrace{\sin k\pi = 0} \\
 &= \frac{\lambda}{k^2\pi} \cdot 2\pi (-1)^k = \\
 &= \frac{2\lambda}{k^2} (-1)^k
 \end{aligned}$$

Άρα το σήμα $x(t)$ εκφράζεται ως:

$$x(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \alpha_k e^{jk\lambda t} = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \alpha_k e^{jkt}$$

όπου

$$\alpha_0 = \frac{\lambda}{3} \pi^2$$

$$\alpha_1 = \frac{-2\lambda}{1} = \alpha_{-1}$$

$$\alpha_2 = \frac{2\lambda}{4} = \alpha_{-2}$$

$$\alpha_3 = \frac{-2\lambda}{9} = \alpha_{-3}$$

Συνεπώς η σειρά Fourier γράφεται

$$x(t) = \dots \alpha_{-3} e^{-j3t} + \alpha_{-2} e^{-j2t} + \alpha_{-1} e^{-jt} + \alpha_0 + \alpha_1 e^{jt} + \alpha_2 e^{j2t} + \alpha_3 e^{j3t} + \dots =$$

$$= \alpha_0 + \alpha_1 (e^{jt} + e^{-jt}) + \alpha_2 (e^{j2t} + e^{-j2t}) + \alpha_3 (e^{j3t} + e^{-j3t}) + \dots =$$

$$= \alpha_0 + 2\alpha_1 \cos t + 2\alpha_2 \cos 2t + 2\alpha_3 \cos 3t + \dots =$$

$$= \frac{1}{3} + 2 \frac{(-2)}{1} \cos t + 2 \frac{2}{4} \cos 2t + 2 \frac{(-2)}{9} \cos 3t + \dots =$$

$$= \frac{1}{3} - 4 \left[\frac{\cos t}{1^2} - \frac{\cos 2t}{2^2} + \frac{\cos 3t}{3^2} - \dots \right]$$

Αυτή είναι η τριγωνομετρική σειρά του σήμα $x(t)$.

Γ. Το ίδιο βασισμένο φίλτρο έχει συχνότητα αποκοπής $F_c = \frac{3}{4\pi}$ Hz :

$$\omega_c = 2\pi F_c = 2\pi \cdot \frac{3}{4\pi} = \frac{3}{2} \text{ rad.}$$

Παρατηρούμε ότι η χαρακτηριστική συχνότητα του σήματος ($k=1$) είναι $\omega_0 = 1$ rad, αυτή και πάνω θα επιτρέπεται να περάσει από το ίδιο φίλτρο. Η επόμενη κρονομορφή θα είναι για $k=2$, δηλαδή $2\omega_0 = 2 \cdot 1 = 2$ rad και θα αποκονεί, όπως και όλες οι επόμενες. Άρα το σήμα εξόδου του ενισχυτή θα είναι:

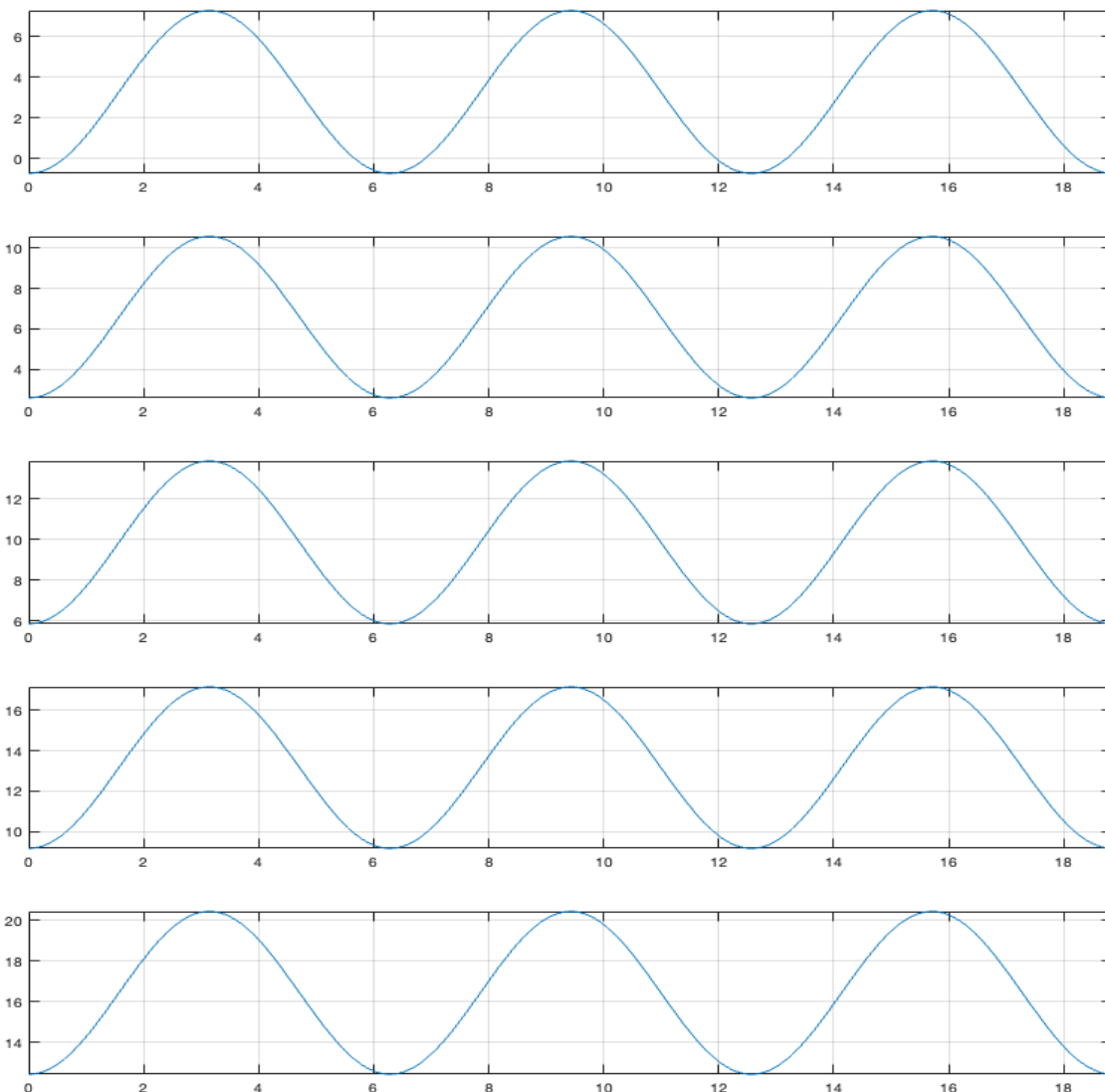
$$y(t) = \frac{\lambda \pi^2}{3} - 4\lambda \cos t$$


```
% MATLAB code
% Signals and plots for all possible values of l (lamda)
% [DC and 1st harmonic]
```

```
clear all
close all
l=1; y1 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*cos(t);
l=2; y2 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*cos(t);
l=3; y3 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*cos(t);
l=4; y4 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*cos(t);
l=5; y5 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*cos(t);
```

```
subplot(5,1,1); fplot(y1, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,2); fplot(y2, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,3); fplot(y3, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,4); fplot(y4, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,5); fplot(y5, [0 6*pi]); grid on
```

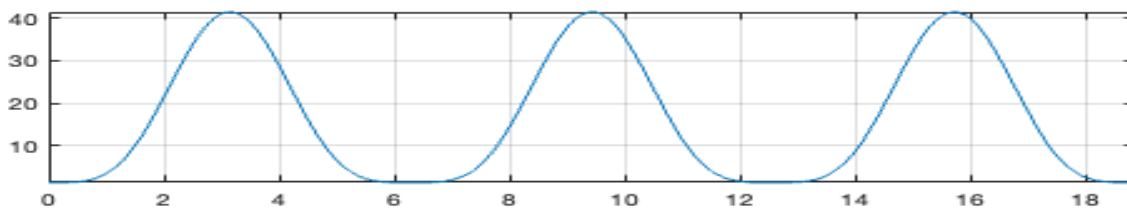
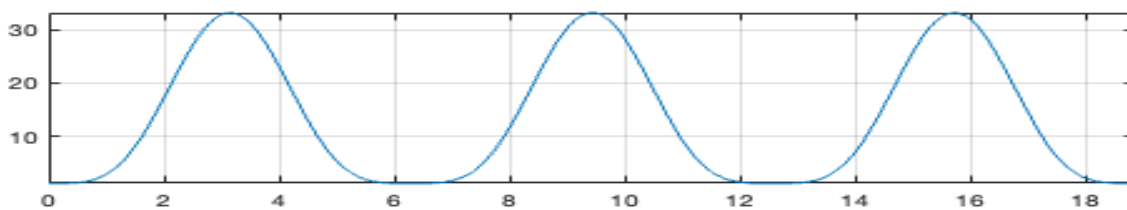
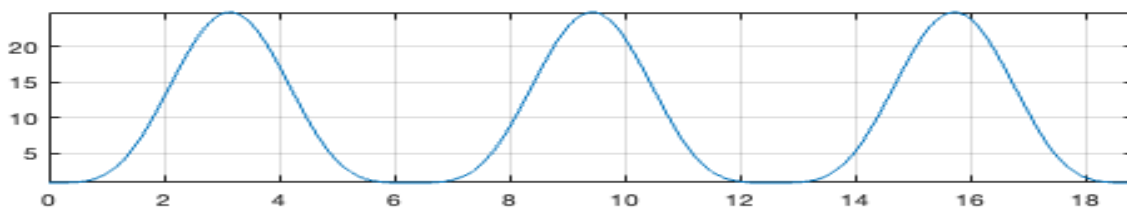
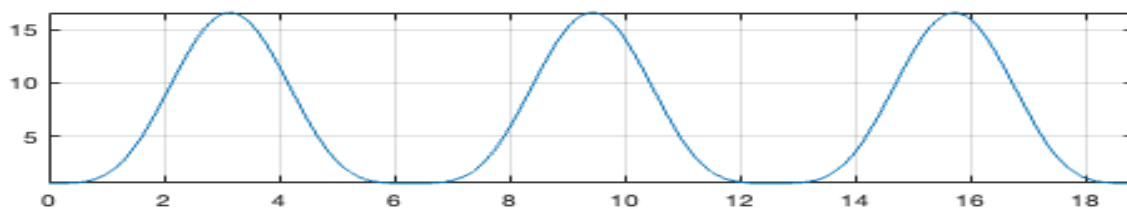
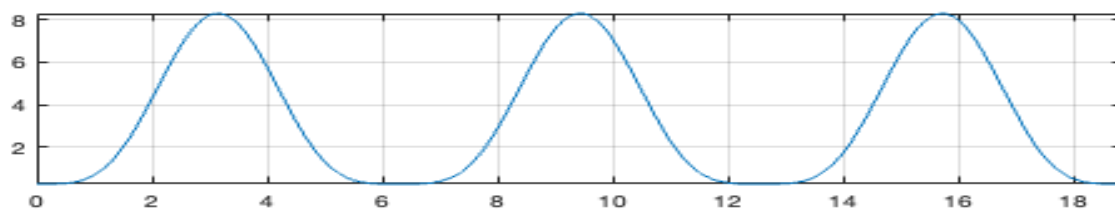


```
% Signals and plots for all possible values of l (lamda)
% [DC - 1st & 2nd harmonics]
```

```
clear all
close all
```

```
l=1; y1 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4);
l=2; y2 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4);
l=3; y3 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4);
l=4; y4 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4);
l=5; y5 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4);
```

```
subplot(5,1,1); fplot(y1, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,2); fplot(y2, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,3); fplot(y3, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,4); fplot(y4, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,5); fplot(y5, [0 6*pi]); grid on
```

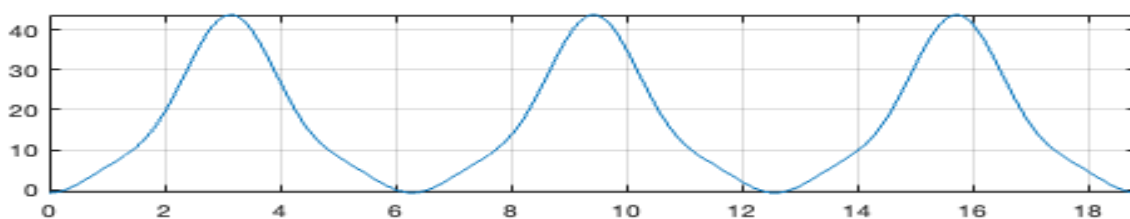
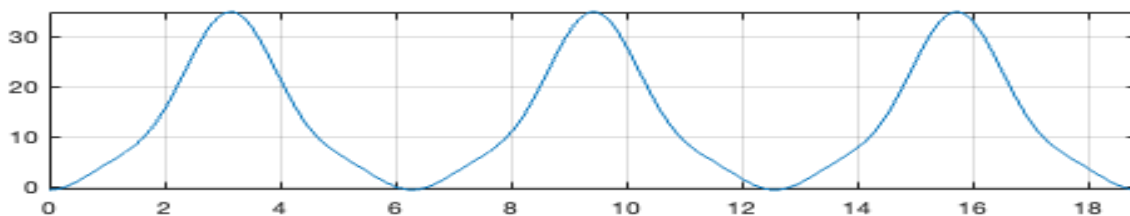
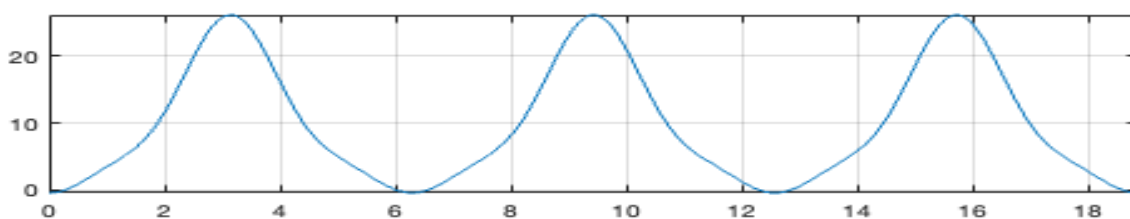
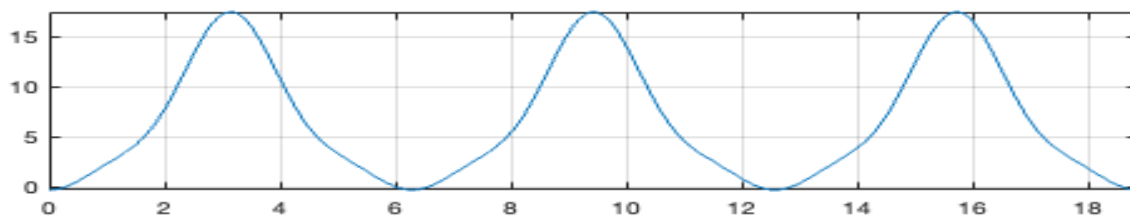
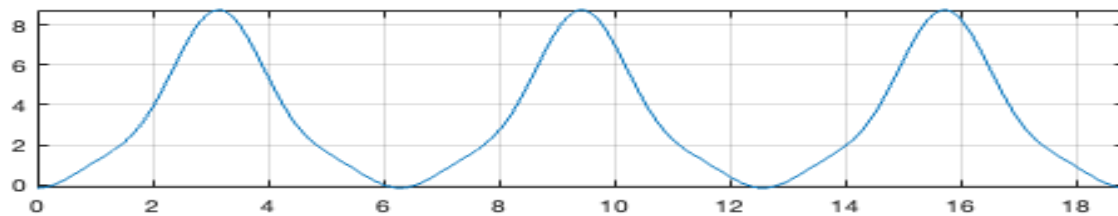


```
% Signals and plots for all possible values of l (lamda)
% [DC - 1st & 2nd & 3rd harmonics]
```

```
clear all
close all
```

```
l=1; y1 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4 + cos(3*t)/9);
l=2; y2 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4 + cos(3*t)/9);
l=3; y3 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4 + cos(3*t)/9);
l=4; y4 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4 + cos(3*t)/9);
l=5; y5 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4 + cos(3*t)/9);
```

```
subplot(5,1,1); fplot(y1, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,2); fplot(y2, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,3); fplot(y3, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,4); fplot(y4, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,5); fplot(y5, [0 6*pi]); grid on
```



```
% Signals and plots for all possible values of l (lamda)
% [DC - 1st & 2nd & 3rd & 4th harmonics]
```

```
clear all
close all
```

```
l=1; y1 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4 + cos(3*t)/9 -
cos(4*t)/16);
l=2; y2 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4 + cos(3*t)/9 -
cos(4*t)/16);
l=3; y3 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4 + cos(3*t)/9 -
cos(4*t)/16);
l=4; y4 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4 + cos(3*t)/9 -
cos(4*t)/16);
l=5; y5 = @(t) (l*pi*pi/3) - 4*l*(cos(t) - cos(2*t)/4 + cos(3*t)/9 -
cos(4*t)/16);
```

```
subplot(5,1,1); fplot(y1, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,2); fplot(y2, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,3); fplot(y3, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,4); fplot(y4, [0 6*pi]); grid on
subplot(5,1,5); fplot(y5, [0 6*pi]); grid on
```

